

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Haralda Stiffela a sudcov JUDr. Pavla Tomana, JUDr. Štefana Michalíka, JUDr. Viliama Dohňanského a JUDr. Emila Bdžocha na neverejnom zasadnutí konanom dňa 26. októbra 2011 v Bratislave v trestnej veci obvineného **M. V.**, pre trestný čin prijímania úplatku a inej nenáležitej výhody podľa § 160a ods. 1, ods. 2 Tr. zák. a iné v znení účinnom do 1. januára 2006 (ďalej len „Tr. zák.“), vedenej na bývalom Špeciálnom súde v Pezinku pod sp. zn. PK-1T 25/2007, prerokoval dovolanie, ktoré podal obvinený **M. V.**, zastúpený obhajcom JUDr. P. S., advokátom v B., proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 7. septembra 2009, sp. zn. 3 Toš 1/2008, podľa § 377, § 386 ods. 1, ods. 2 a § 388 ods. 1 Tr. por., takto

r o z h o d o l :

Rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 7. septembra 2009, sp. zn. 3 Toš 1/2008 a konaním, ktoré mu predchádzalo, z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. v znení účinnom do 31. augusta 2011,

b o l p o r u š e n ý z á k o n

v ustanovení § 321 ods. 1 písm. e/, ods. 3, § 322 ods. 3, § 319 Tr. por. a v § 160a ods. 2 Tr. zák. v **neprospech** obvineného **M. V.**

Napadnutý rozsudok sa **z r u š u j e** .

Zrušuje sa aj rozsudok Špeciálneho súdu v Pezinku z 5. decembra 2007, sp. zn. PK 1T 25/2007, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na zrušené rozsudky obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením stratili podklad.

Špecializovanému trestnému súdu v Pezinku **sa p r i k a z u j e**, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

O d ô v o d n e n i e :

Rozsudkom bývalého Špeciálneho súdu v Pezinku (ďalej len „špeciálny súd“) z 5. decembra 2007, sp. zn. PK 1T 25/2007, bol obvinený M. V. uznaný za vinného z trestného činu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 158 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. a z trestného činu prijímania úplatku a inej nenáležitej výhody podľa § 160a ods. 1, ods. 2 Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

dňa 23. augusta 2005 v čase o 21.30 hod. v B. na K. ulici od zatiaľ neznámej osoby ženského pohlavia čínskeho pôvodu, bez dokladu totožnosti, ktorá spolu s Y. C., odcudzila ovocie zo stromu, ktorý patril M. J., prijal úplatok vo výške 2.100,- Sk za to, že nebude konať vo veci krádeže ovocia, ani vo veci zisťovania totožnosti osoby ženského pohlavia čínskeho pôvodu bez dokladov, tým spôsobom, že uvádzaná žena čínskeho pôvodu vložila sumu 2.100,- Sk do pasu osoby Y. C., ktorý túto hotovosť spolu s pasom odovzdal obvinenému M. V., ktorý ich následne odovzdal agentovi J. S. s tým, aby tieto ponechal v služobnom motorovom vozidle a na osobu vypísal kontrolný lístok, potom obe osoby čínskeho pôvodu prepustil a finančnú hotovosť vo výške 1.060,- Sk si ponechal pre vlastnú potrebu a zvyšnú časť, vo výške 1.040,- Sk odovzdal agentovi, kde uvedeným konaním obvinený M. V. porušil základné povinnosti policajta uvedené § 48 ods. 3 písm. a/ Zákona č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru a v § 9 ods. 1 Zákona č. 171/1993 Z. z. o policajnom zbore, keď neskúmal totožnosť neznámej osoby čínskeho

pôvodu a oprávnenosť jej pobytu na území Slovenskej republiky, ani okolnosti oznámenej krádeže ovocia.

Za tieto trestné činy uložil špeciálny súd obvinenému M. V. podľa § 160a ods. 2 Tr. zák., § 35 ods. 1 s použitím § 40 ods. 1 Tr. zák. úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 18 (osemnásť) mesiacov. Výkon trestu mu podľa § 58 ods.1 písm. a/ Tr. zák. a § 59 ods. 1 Tr. zák. podmiennečne odložil na skúšobnú dobu 18 (osemnásť) mesiacov.

Podľa § 49 ods. 1 Tr. zák. a § 50 ods. 1 Tr. zák. bol obvinenému uložený trest zákazu činnosti, a to vykonávať povolanie v ozbrojených zboroch Slovenskej republiky vo výmere 2 (dva) roky.

Ďalej mu uložil podľa § 53 ods. 1 Tr. zák. peňažný trest vo výmere 5.000,- Sk (slovom päťtisíc Sk) a podľa § 54 ods. 3 Tr. zák. náhradný trest odňatia slobody vo výmere 1 (jeden) mesiac pre prípad, že by výkon peňažného trestu bol úmyselne zmarený.

Na podklade odvolania obvineného a prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „prokurátor“) proti prvostupňovému rozsudku, Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom zo 7. septembra 2009, sp. zn. 3 Toš 1/2008, vo veci rozhodol tak, že

vo výroku I. podľa § 321 ods.1 písm. e/ Tr. por. v znení účinnom do 31. augusta 2011 napadnutý rozsudok špeciálneho súdu zrušil vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu a s prihliadnutím na § 322 ods. 3 Tr. por. v znení účinnom do 31. augusta 2011 obvinenému M. V. uložil podľa § 160a ods. 2 Tr. zák., § 35 ods. 1 Tr. zák. a § 40 ods. 1 Tr. zák. úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 2 (dva) roky. Výkon trestu mu podľa § 58 ods.1 písm. a/ Tr. zák. a § 59 ods. 1 Tr. zák. podmiennečne odložil na skúšobnú dobu 3 (tri) roky.

Podľa § 49 ods. 1 Tr. zák. a § 50 ods. 1 Tr. zák. mu uložil trest zákazu činnosti, a to vykonávať povolanie v ozbrojených zboroch Slovenskej republiky vo výmere 2 (dva) roky.

Ďalej mu uložil podľa § 53 ods. 1 Tr. zák. peňažný trest vo výmere 170 (slovom stosedemdesiat) Eur a podľa § 54 ods. 3 Tr. zák. náhradný trest odňatia slobody vo výmere 1 (jeden) mesiac pre prípad, že by výkon peňažného trestu bol úmyselne zmarený,

vo výroku II. podľa § 319 Tr. por. v znení účinnom do 31. augusta 2011 odvolanie obvineného M. V. zamietol.

Odpis rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky bol obvinenému a jeho obhajcovi doručený 13. decembra 2009, resp. 2. novembra 2009.

Špecializovaný trestný súd v Pezinku, predložil dňa 04. februára 2011 Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky dovolanie, ktoré podal obvinený M. V. na uvedenom špecializovanom trestnom súde dňa 20. januára 2011, proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 7. septembra 2009, sp. zn. 3 Toš 1/2008 z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. v znení účinnom do 31. augusta 2011, ktorý spočíva v tom, že rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom. Domáhal sa ním, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako dovolací súd, vyslovil, že týmto rozsudkom a konaním, ktoré mu predchádzalo bol zákon porušený v jeho neprospech. V tejto súvislosti obvinený prostredníctvom obhajcu argumentoval nasledovne :

Dňa 19. októbra 2010 bol advokátskou kanceláriou JUDr. P. S. preštudovaný spisový materiál PK-IT/25/2007, kde po poučení samosudcom Špecializovaného trestného súdu v Pezinku bola sprístupnená aj utajovaná časť spisu, ktorá obsahovala fotokópie bankoviek v nominálnej hodnote 2x 20,- Sk a 1 x 1.000,- Sk (celkovo 1.040,- Sk), aj Rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. Ntt-V-1574/04 z 12. augusta 2004, ktorým bol vydaný „príkaz na použitie agenta“, kde osoba vystupujúca pod menom J. S. bola ustanovená za agenta, a to na dobu od 01. septembra 2004 do 01. marca 2005 a rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave sp. zn. Ntt-2-D-406/2005, ktorým bol vydaný „príkaz na predĺženie použitia agenta“, kde osobe vystupujúcej pod menom J. S. bolo predĺžené ustanovenie za agenta na dobu od 01. marca 2005 do 01. septembra 2005.

Uvedené rozhodnutia neobsahujú odôvodnenie (odôvodnenie, v ktorom by boli uvedené konkrétne skutočnosti, ktoré viedli k ich vydaniu) a z jeho obsahu ani nie sú zrejmé

konkrétne dôvody a skutočnosti na základe, ktorých došlo k vydaniu príkazu na použitie agenta a neskôr príkazu na predĺženie použitia agenta. Bolo zrejmé iba to, že príkaz na použitie agenta a neskôr aj príkaz na predĺženie použitia agenta bol vydaný na úplne inú akciu s názvom „ ROPA “ a nie na tento konkrétny prípad.

Ústavný súd Slovenskej republiky svojím rozhodnutím č. I. ÚS 274/2005 zo dňa 14. júna 2006 vyslovil, že rozhodnutie súdu, ktoré neobsahuje odôvodnenie je nepreskúmateľné, ako také je nezákonné, a to má za následok, že všetky dôkazy získané na základe takéhoto rozhodnutia sú nezákonné. Z uvedeného dôvodu preto nebolo možné vyššie uvedené príkazy sudcu Krajského súdu v Bratislave považovať za zákonné rozhodnutia a rovnako tak nebolo možné prihliadať ani na dôkazy získané na základe tohto nezákonného rozhodnutia, konkrétne teda na výpoveď svedka J. S. a pripojené vecné dôkazy – bankovky v celkovej hodnote 1.040,- Sk, ktoré mal J. S. odovzdať styčnému dôstojníkovi polície, pretože takéto dôkazy nie sú získané zákonným spôsobom a ako také, nemôžu byť ako dôkaz súdom hodnotené!

Z dôkazov, ktoré vykonal súd na hlavnom pojednávaní, či už to bol výsluch svedka Yu C., svedkyne A. L., svedkyne M. J., svedka K. K. a napokon aj výsluchom obvineného M. V. nebola žiadnym spôsobom preukázaná skutočnosť, že by sa mal obvinený M. V. dopustiť žalovaných skutkov. Treba dodať, že korunný svedok prípadu - osoba, ktorá mala údajne samotný úplatok poskytnúť (osoba ženského pohlavia čínskeho pôvodu) nebola vypočutá, nakoľko sa polícii ani len nepodarilo uvedenú osobu ustáliť.

Výsluch svedka J. S. a odovzdané bankovky v celkovej hodnote 1.040,- Sk boli jedinými (nezákonnými) dôkazmi, ktoré mali M. V. usvedčiť zo spáchania trestnej činnosti. Ak existuje jediný dôkaz, ktorý by mal usvedčovať páchatel'a trestného činu, je namieste povedať, že tento dôkaz by mal byť zadovážený takým spôsobom, ktorý nedá ani len najmenšiu príčinu uvažovať o jeho nezákonnosti - jednoducho povedané takýto dôkaz by mal byť nepriestrelný - v tomto prípade sa tak nestalo a došlo k hrubému porušeniu práva na obhajobu, ako aj práva na spravodlivý súdny proces.

Vzhľadom na vyššie uvedené som toho názoru, že vykonaným dokazovaním neboli zákonným spôsobom produkované žiadne konkrétne dôkazy, ktoré by boli v rozpore

s obhajobnými tvrdeniami obvineného M. V. a že by tieto preukazovali spáchanie skutku uvedeného v obžalobe prokurátora.

Na základe vyššie uvedeného sme toho názoru, že rozsudok odvolacieho súdu sp. zn. 3 Toš 1/2008, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a ktoré smerovalo k vydaniu prvostupňového rozsudku PK-IT/25/2007, sú založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom, a teda je tu daný dôvod dovolania v zmysle § 371 ods. 1 písm. g/ Trestného poriadku.

Z tohto dôvodu obvinený v dovolaní navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 386 ods. 1 Tr. por. z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. v znení účinnom do 31. augusta 2011 vyslovil uvedené porušenie zákona v jeho neprospech a podľa § 386 ods. 2 Tr. por. zrušil rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 07. septembra 2009, sp. zn. 3 Toš 1/2008, ako aj konanie, ktoré napadnutému rozhodnutiu predchádzalo.

V zmysle § 376 Tr. por. sa k obsahu uvedeného dovolania Úrad Špeciálnej prokuratúry nevyjadril, hoci Špecializovaný trestný súd v Pezinku mu určil na vyjadrenie lehotu 10 pracovných dní.

Po tomto postupe predložil Špecializovaný trestný súd v Pezinku dovolanie Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) zistil, že dovolanie proti napadnutému rozsudku je prípustné (§ 368 ods. 1 a ods. 2 písm. h/ Tr. por.), bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por. v znení účinnom do 31. augusta 2011), v zákonnej lehote a na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 1, ods. 2 Tr. por. v znení účinnom do 31. augusta 2011). Dovolanie súčasne spĺňa podmienky uvedené v § 373 Tr. por., ako aj obsahové náležitosti uvedené v § 374 Tr. por.

Dovolací súd po prerokovaní veci na neverejnom zasadnutí a preskúmaní spisového materiálu však dospel k záveru, že dovolanie obvineného je dôvodné, nakoľko ním uplatnený dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. v znení účinnom do 31. augusta 2011

v posudzovanom prípade naplnený bol, pretože rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 7. septembra 2009, sp. zn. 3 Toš 1/2008, je rozhodnutím založeným na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom, v dôsledku čoho bol porušený zákon v ustanovení § 321 ods. 1 písm. e/, ods. 3, § 322 ods. 3, § 319 Tr. por. a v § 160a ods. 2 Tr. zák. v neprospech obvineného M. V.

Podľa § 382a Tr. por. v znení účinnom od 01. septembra 2011 dovolací súd môže rozhodnúť aj na neverejnom zasadnutí o dovolaní, ak zistí, že dôvody dovolania, ktoré bolo podané v prospech obvineného, sú zjavne preukázané a je zrejmé, že vytýkané nedostatky povedú k postupu podľa § 386 a § 388 ods. 1 Tr. por.

Podľa § 386 ods. 1 Tr. por. ak bol dovolacím súdom zistený dôvod dovolania podľa § 371 Tr. por., vysloví rozsudkom porušenie zákona v príslušných ustanoveniach, o ktoré sa tento dôvod opiera.

Podľa § 386 ods. 2 Tr. por. súčasne s výrokom uvedeným v odseku 1 dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie alebo jeho časť, alebo aj chybné konanie, ktoré napadnutému rozhodnutiu predchádzalo. Po zrušení rozhodnutia odvolacieho súdu dovolací súd podľa okolností prípadu zruší aj predchádzajúce rozhodnutie súdu prvého stupňa. Ak je nezákonný len niektorý výrok napadnutého rozhodnutia alebo rozhodnutia súdu prvého stupňa a ak ho možno oddeliť od ostatných, zruší dovolací súd len tento výrok. Ak však zruší, hoci len sčasti výrok o vine, zruší vždy súčasne celý výrok o treste, ako aj ďalšie výroky, ktoré majú vo výroku o vine svoj podklad. Zruší aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Obvinený M. V. poukázal na naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. v znení účinnom do 31. augusta 2011, ktorý spočíva v tom, že rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom. V tejto súvislosti upozorňuje na nezákonne získaný dôkaz, ktorým podľa obvineného má byť príkaz na použitie agenta, následne príkaz na predĺženie použitia agenta, ktoré neboli odôvodnené skutkovými okolnosťami, ako aj všetky ďalšie dôkazy získané na základe tohto príkazu. Tým malo dôjsť k porušeniu ustanovenia § 2 ods. 12 Tr. por. (ust. § 2 ods. 6 Tr. por. v znení účinnom do 1. januára 2006), v zmysle ktorého orgány činné v trestnom konaní a súd

hodnotia **dôkazy získané zákonným spôsobom** podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivu i v ich súhrne nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán. Obvinený takto získané dôkazy považuje za nezákonné.

V rámci posúdenia, či spôsob, akým súd vykonal dôkazy, je v rozpore so zákonom, je nevyhnutné prihliadnuť na realizáciu základných zásad spravodlivého súdneho procesu, zakotvených predovšetkým v ustanovení § 2 Tr. por., hlavne v jeho odsekoch 5 a 6 Tr. por. účinného do 1. januára 2006 (teraz § 2 ods. 10 a 12 Tr. por.).

Právo na spravodlivý a zákonný súdny proces a stíhanie len zo zákonných dôvodov znamená, že musí byť v rámci trestného konania dodržaný postup ustanovený Trestným poriadkom. Vzhľadom na námietky obvineného o nezákonnosti použitých dôkazov, bolo treba skúmať, či vydané príkazy na použitie agenta boli vydané na podklade procesných úkonov vykonaných v súlade s vtedy platnými a účinnými procesnoprávnymi normami a zákonmi a či tieto úkony a rozhodnutia pri nich vydané, boli perfektné a nespochybniteľné a či dôkazy na základe nich získané sú v zmysle Trestného poriadku použiteľné ako dôkaz.

Podľa § 2 ods. 5 Tr. por. v znení účinnom do 1. januára 2006 (teraz § 2 ods. 10 Tr. por.), orgány činné v trestnom konaní postupujú tak, aby bol náležite zistený skutkový stav veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, a to v rozsahu nevyhnutnom na ich rozhodnutie. Dôkazy obstarávajú z úradnej povinnosti. Právo obstarávať dôkazy majú aj strany. Orgány činné v trestnom konaní s rovnakou starostlivosťou objasňujú okolnosti svedčiace proti obvinenému, ako aj okolnosti, ktoré svedčia v jeho prospech, a v oboch smeroch vykonávajú dôkazy tak, aby umožnili súdu spravodlivé rozhodnutie. Citovaná zásada náležitého zistenia skutkového stavu veci je predpokladom jednak toho, že trestné stíhanie bude vedené v súlade so zákonom a jednak je predpokladom na spravodlivé rozhodnutie vo veci.

Podľa zásady voľného hodnotenia dôkazov zakotvenej v § 2 ods. 6 Tr. por. v znení účinnom do 1. januára 2006 (teraz § 2 ods. 12 Tr. por.), orgány činné v trestnom konaní hodnotia dôkazy podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivu i v ich súhrne nezávisle od toho, či ich obstarali orgány

činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán. Trestný poriadok kladie dôraz na zákonné získanie a vykonanie dôkazov a zároveň na prípustnosť použitia dôkazu v konaní. Zákon pritom nepriznáva žiadnemu dôkazu osobitný význam a ani neupravuje, aké množstvo dôkazov treba vykonať na preukázanie určitej skutočnosti. Orgán činný v trestnom konaní a najmä súd však nesmú pri rozhodovaní prihliadnuť na dôkaz získaný donútením alebo hrozbou takého donútenia okrem prípadu, že sa taký dôkaz použije proti osobe, ktorá donútenie alebo jeho hrozbu pri získaní dôkazu použila. Zo strany orgánov činných v trestnom konaní a súdu pri aplikovaní tejto zásady tiež nesmie ísť o prejav ich ľubovôle. Postup dokazovania je potrebné vždy vyčerpávajúcim spôsobom popísať a logicky i vecne presvedčivým spôsobom zdôvodniť. Súd je povinný v odôvodnení svojho rozhodnutia uviesť, o ktoré dôkazy oprel svoje skutkové zistenia, akými úvahami sa správal pri hodnotení vykonaných dôkazov s tým, že tieto hodnotí z hľadiska ich zákonnosti, závažnosti, pravdivosti a vierohodnosti. Rovnako musí zdôvodniť, ako sa vyrovnal s obhajobou, resp. prečo nevyhovela návrhom na vykonanie ďalších dôkazov.

Z pohľadu dovolacieho súdu, medzi najzávažnejšie chyby majúce za následok porušenie základných zásad dokazovania patria prípady tzv. opomenutých dôkazov, t. j. takých, ktoré napriek tomu, že boli navrhnuté, boli súdom bez vecne adekvátneho zdôvodnenia zamietnuté, eventuálne ich vykonanie bolo celkom opomenuté. Ďalším excesom je situácia, kedy dôkaz **nie je získaný procesne prípustným spôsobom**, a teda **by mal byť vylúčený**. Tretiu skupinu chýb tvoria prípady svojvoľného hodnotenia dôkazov vykonané bez akéhokoľvek akceptovateľného racionálneho logického základu. Ide o prípady, kedy z odôvodnenia rozhodnutia nevyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. Najextrémnejšími sú prípady, kedy sú skutkové zistenia v extrémnom nesúlade s vykonanými dôkazmi.

Po preskúmaní veci dovolací súd zistil pochybenie súdov nižších stupňov pri hodnotení dôkazov, ktoré je podraditeľné pod jednu z vyššie uvedených chýb dokazovania, ktorý spočíva v tom, že tieto súdy rozhodovali na základe nezákonne získaného dôkazu - príkazu na použitie agenta. Tento dôkaz je zároveň aj jediným usvedčujúcim, priamym dôkazom spáchania trestného činu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 158 ods. 1 písm. a) Tr. zák. a trestného činu prijímania úplatku a inej nenáležitej výhody podľa § 160a ods. 1 ods. 2 Tr. zák. obvineného M. V.

Podľa § 89 ods. 2 Tr. por. v znení účinnom do 1. januára 2006 (teraz § 119 ods. 2 Tr. por.) za dôkaz môže poslúžiť všetko, čo môže prispieť na náležité objasnenie veci a **čo bolo získané zákonným spôsobom z dôkazných prostriedkov**. Dôkaznými prostriedkami sú najmä výsluch obvineného, svedkov, znalcov, posudky a odborné vyjadrenia, previerka výpovede na mieste, rekognícia, rekonštrukcia, vyšetrovací pokus, obhliadka, veci a listiny dôležité pre trestné konanie, oznámenie, **použitie informačno-technických prostriedkov a prostriedkov operatívno-pátracej činnosti**.

Za zákonný spôsob získania dôkazu z dôkazných prostriedkov v zmysle citovaného ustanovenia, treba považovať jednak splnenie formálnych, t.j. procesných podmienok vyžadovaných Trestným poriadkom alebo iným osobitným zákonom na vykonanie konkrétneho dôkazu a jednak splnenie obsahových (materiálnych) podmienok, t.j. aby úkon-použitý dôkazný prostriedok na vykonanie resp. získanie dôkazu - bol zameraný na zistenie tých skutočností, na ktoré zameraný a použitý môže byť.

Podľa § 12 ods. 12 Tr. por. v znení účinnom do 1. januára 2006 (teraz § 10 ods. 20 Tr. por.) je agentom príslušník Policajného zboru, ktorý na základe príkazu príslušného orgánu činného v trestnom konaní prispieva k odhaľovaniu, zisťovaniu a usvedčovaniu páchatel'ov obzvlášť závažných trestných činov, korupcie a trestného činu podľa § 158 Trestného zákona; pri odhaľovaní, zisťovaní a usvedčovaní páchatel'ov korupcie môže byť agentom aj osoba ustanovená Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky.

Podľa § 12 ods. 14 Tr. por. v znení účinnom do 1. januára 2006 (teraz § 10 ods. 22 Tr. por.) sa prostriedkami operatívno-pátracej činnosti na účely tohto zákona rozumejú kontrolovaná dodávka (§ 88a), agent (§ 88b), predstieraný prevod (§ 88c) a sledovanie osôb a vecí (§ 88d).

Podľa § 88b ods. 1 Tr. por. v znení účinnom do 1. januára 2006 je možné pri odhaľovaní, zisťovaní a usvedčovaní páchatel'ov obzvlášť závažných trestných činov, korupcie a trestného činu podľa § 158 Trestného zákona použiť agenta. Jeho použitie je prípustné len vtedy, ak **odhaľovanie, zisťovanie a usvedčovanie páchatel'ov uvedených trestných činov by bolo iným spôsobom podstatne sťažené a získané poznatky**

odôvodňujú podozrenie z trestnej činnosti alebo úmyslu osoby spáchať takýto trestný čin. Podľa ods. 2 tohto ustanovenia konanie agenta musí byť v súlade s účelom tohto zákona a **musí byť úmerné protiprávnosti konania**, na odhaľovaní, zisťovaní alebo usvedčovaní ktorého sa zúčastňuje. Agent nesmie iniciatívne navádzať na spáchanie trestného činu; to neplatí, ak ide o korupciu spáchanú verejným činiteľom alebo zahraničným verejným činiteľom, ak možno dôvodne predpokladať, že páchatel by spáchal taký trestný čin aj vtedy, ak by príkaz na použitie agenta nebol vydaný.

Z povahy citovaného ustanovenia vyplýva, že použitie agenta ako prostriedku operatívno-pátracej činnosti, musí byť sprevádzané určitými právnymi zárukami, akými sú zásada zákonnosti, zásada subsidiarity, zásada proporcionality a zásada súdnej kontroly. Tento prostriedok, ktorý predstavuje závažný zásah do ľudských práv, musí byť upravený zákonom a pri jeho použití sa musia rešpektovať ľudské práva.

Použitie agenta je možné len vtedy, ak jeho účel nemožno dosiahnuť inak a **získané poznatky odôvodňujú podozrenie** trestnej činnosti alebo úmyslu osoby spáchať trestný čin. Odôvodnenie podozrenia z trestnej činnosti alebo úmyslu spáchať trestný čin nie je len abstraktnou požiadavkou zahrnutou zákonodarcom v Trestnom poriadku, ale toto odôvodnenie je nevyhnutné premietnuť aj do rozhodnutí súdov. Ak má byť tento prostriedok zákonne použitý, musí príkaz na použitie agenta, ktorý v zmysle § 88b ods. 5 Tr. por. v znení účinnom do 1. januára 2006 vydáva pred začatím trestného stíhania a v prípravnom konaní sudca na návrh prokurátora, v konaní pred súdom aj bez takého návrhu predseda senátu, zahŕňať aj odôvodnenie tohto podozrenia konkrétnymi skutkovými okolnosťami daného prípadu. Trestný poriadok túto podmienku nestanovil samoučelne, ale z dôvodu rešpektovania základných práv občanov garantovaných Ústavou Slovenskej republiky.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že Trestný poriadok síce taxatívne nevymedzoval obsahové náležitosti príkazu na použitie agenta, ale ten by mal obsahovať **všeobecné náležitosti**, ako označenie orgánu, o ktorého rozhodnutie ide, dátum a miesto rozhodnutia, výrok príkazu s uvedením zákonných ustanovení, ktoré boli použité a **konkrétne náležitosti**, ako čas, počas ktorého bude agent použitý a odôvodnenie podozrenia trestnej činnosti alebo úmyslu osoby spáchať trestný čin skutkovými okolnosťami získanými orgánmi činnými v trestnom konaní ešte pred vydaním takéhoto príkazu (v súčasnosti tieto náležitosti vyjadruje

ustanovenie § 117 ods. 5 a ods. 7 Tr. por.).

Je zrejmé, že túto neúplnú formuláciu Trestného poriadku v znení účinnom do 1. januára 2006 je potrebné preklenúť extenzívnym a logickým výkladom a právom na spravodlivý proces. Treba mať pritom na zreteli, že v prípadoch závažných zásahov do základných práv občanov, je tento zásah povolený len konkrétnym orgánom, ktoré musia odôvodniť jeho opodstatnenosť. Len takýto druh výkladu sa neprieči logickému výkladu uvedeného právneho predpisu a zohľadňuje princíp právnej istoty a zákonnosti.

Zároveň je nutné v tejto súvislosti poukázať aj na názor Ústavného súdu vyslovený v náleze sp. zn. I. ÚS 274/2005, v zmysle ktorého nemôžu byť nijaké pochybnosti o tom, že príkaz musí byť odôvodnený, keďže ide o závažný zásah do základného práva, dotknuté osoby nemajú možnosť podať opravný prostriedok, a o vydaní takéhoto príkazu sa dozvedia spravidla až dodatočne, keď už zásah do práva na súkromie bol zrealizovaný. Majú preto možnosť žiadať o preskúmanie opodstatnenosti príkazu až dodatočne. Preskúmateľnosť dôvodnosti vydania príkazu si vyžaduje relevantnú konkrétnu vysvetľujúcu argumentáciu, akými skutočnosťami boli naplnené zákonom stanovené podmienky pre tento zásah do práva na súkromie. Bez takéhoto odôvodnenia opierajúceho sa o konkrétne skutočnosti je príkaz spravidla nepreskúmateľný.

Dovolací súd po preskúmaní utajovanej časti trestného spisu sp. zn. PK-1T/25/2007, príkazu na použitie agenta z 12. augusta 2004, sp. zn. Ntt-V-1574/04 a príkazu na predĺženie použitia agenta sp. zn. Ntt-2-D-406/2005, konštatuje, že obidva tieto príkazy je treba považovať za zjavne neodôvodnené. Ani jeden z uvedených príkazov neobsahuje odôvodnenie. Príkazy na použitie agenta nevysvetľujú, na podklade akých zistených skutkových okolností nastalo dôvodné podozrenie, že trestný čin bol spáchaný alebo má byť spáchaný. Vzhľadom na uvedené dôkazy takto získané nie je možné akceptovať ako procesne relevantné.

Treba zdôrazniť aj skutočnosť, ktorá vyplýva aj z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, že nezákonne získaný dôkaz nemožno pri rozhodovaní o vine použiť, ak vo veci neexistujú ďalšie dôkazy podporujúce odsudzujúci výrok o vine obžalovaného.

Nezákoné použitie prostriedku operatívno-pátracej činnosti má za následok, že akýkoľvek výsledok tohto nezákonného použitia nesmie byť použitý ako dôkaz, ani byť uznaný za dôkaz, pretože takýto dôkaz je nulitný, neúčinný od samého počiatku. Dôkaz získaný v rozpore so zákonom prenáša svoju nezákonnosť a procesnú nepoužiteľnosť aj na ďalší dôkaz, ktorý vychádza z obsahu nezákonne získaného dôkazu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd po zhodnotení uvedených skutočností preto konštatuje, že v posudzovanej trestnej veci vyššie uvedený dovolací dôvod (§ 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. v znení účinnom do 31. augusta 2011) bol naplnený tým, že rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdmi v pôvodnom konaní vykonané zákonným spôsobom, v dôsledku čoho bol porušený zákon v ustanovení § 321 ods. 1 písm. e/, ods. 3, § 322 ods. 3, § 319 Tr. por. a v § 160a ods. 2 Tr. zák. v neprospech obvineného M. V.

Z uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací, na základe § 386 ods. 1 Tr. por. vyslovil vo výroku tohto rozsudku uvedené porušenie zákona v neprospech obvineného M. V. V dôsledku toho podľa § 386 ods. 2 Tr. por. zrušil právoplatný rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ako súdu odvolacieho, z 7. septembra 2009, sp. zn. 3 Toš 1/2008, ako aj rozsudok Špeciálneho súdu v Pezinku z 5. decembra 2007, sp. zn. PK-1 T/25/2007. Súčasne zrušil aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutia obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad. Podľa § 388 ods. 1 Tr. por. Špecializovanému trestnému súdu v Pezinku prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol. Mohol tak urobiť, lebo rozhodoval o dovolaní v prospech obvineného, ktoré bolo podané v lehote uvedenej v § 370 ods. 2 Tr. por. v znení účinnom do 31. augusta 2011.

V rámci nového prerokovania veci bude musieť prvostupňový súd v týchto súvislostiach reagovať na námietky obsiahnuté v dovolaní, pokiaľ ide o nezákonnosť získaných dôkazov, preskúmať vyššie uvedené príkazy na použitie agenta, oboznámiť sa s obsahom citovaného nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky a vyvodit' z neho zákonné konzekvencie.

Špecializovaný trestný súd v Pezinku je viazaný právnym názorom, ktorý vyslovil vo veci dovolací súd, a je povinný vykonať úkony, ktorých vykonanie dovolací súd nariadil. Vzhľadom na to, že napadnuté rozhodnutia boli zrušené len v dôsledku dovolania podaného v prospech obvineného, nemôže v novom konaní dôjsť ku zmene rozhodnutia v jeho neprospech (§ 391 ods. 1, ods. 2 Tr. por.).

Toto rozhodnutie bolo prijaté jednomyseľne.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave, 26. októbra 2011

JUDr. Harald S t i f f e l, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Kristína Cíhová